

**UCHWAŁA
RADY GMINY KURZĘTNIK**

z dnia 26 marca 2025 r.

NR IX/112/25

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Kurzętnik na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Wspierania Rodziny dla Gminy Kurzętnik na lata 2025-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kurzętnik.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Krystian Babalski

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 dla Gminy Kurzętnik

Spis treści

Rozdział I Otoczenie prawne	3
Rozdział II Wspieranie rodziny jako zadanie Gminy	4
2.1. Rodzina jako podstawowa grupa społeczna	4
2.2. Formy wspierania rodziny oraz zasoby systemu pieczy zastępczej.....	6
Rozdział III Analiza społeczna Gminy Kurzętnik	10
Rozdział IV Podsumowanie założeń z wcześniejszym Gminnym Programem Wspierania Rodziny dla Gminy Kurzętnik.....	14
Rozdział V Analiza SWOT.....	16
Rozdział VI Adresaci Programu	18
Rozdział VII Realizatorzy Programu	18
Rozdział VIII Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Kurzętnik na lata 2025 – 2027	21
Rozdział IX Zakładane rezultaty.....	31
Rozdział X Realizacja, monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Kurzętnik na lata 2025 – 2027.....	32

Rozdział I

Otoczenie prawne

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 w Gminie Kurzętnik przygotowano na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2025 poz. 49), w myśl którego do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Ponadto zgodnie z art. 179 ust. 1 podanej ustawy, w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Natomiast zgodnie z normą wyrażoną w ust. 2 art. 179 rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwala gminne programy wspierania rodziny.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
- Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 145),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283)
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023 r. poz. 2151),
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 1939),
- Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 750)
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 2809),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 17),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 46),
- Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 1061)
- Ustawę z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 1568),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 r. poz. 1870),

- Ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2024 r. poz. 1829).

Rozdział II

Wspieranie rodziny jako zadanie Gminy

2.1. Rodzina jako podstawowa grupa społeczna

Rodzina to nic innego, jak grupa osób, która jest ze sobą powiązana, najczęściej poprzez pokrewieństwo, ale również i powinowactwo czy wspólne zamieszkanie. Jest to pojęcie często badane przez psychologów, pedagogów, socjologów czy pracowników socjalnych itp. Rodzina to „najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo”¹. Można zauważyć zmiany, które pojawiają się w ostatnich latach np. więcej kobiet podejmuje pracę, zanika autorytet starszych osób, zmienia się spojrzenie na rolę w rodzinie itp.

B. Krzesińska - Zach zauważa: „rodzina jest przede wszystkim środowiskiem wychowawczym, które tworzą zarówno oddziaływania zamierzone, jak też samorzutne, o charakterze pozytywnym, prowadzące do rozwoju dziecka. Dziecko uczestniczące w naturalnych sytuacjach życia rodzinnego, w bezpośrednich interakcjach między członkami rodziny przyswaja elementarną wiedzę o świecie, wartościach, normach moralno-społecznych, kulturze domu rodzinnego, poznaje sposoby zaspokajania wielu potrzeb, rozwijania własnych zainteresowań”².

Można wyodrębnić 3 podstawowe funkcje rodziny:

- prokreacyjną,
- wychowawczą,
- gospodarczą.³

Z. Tyszka wymienia następujące funkcje rodziny:

1. Funkcje biopsychiczne:

- a) prokreacyjna,
- b) seksualna;

2. Funkcje ekonomiczne:

- a) materialno-ekonomiczna,

¹ Z. Tyszka, Rodzina w świecie współczesnym – jej znaczenie dla jednostki i społeczeństwa, [w:] Pedagogika Społeczna, pod red. T. Pilch, I. Leparczyk, wyd. Żak, Warszawa 1995, s. 137.

² Dziecko potrzebujące pomocy. Możliwości, kierunki, formy wsparcia w środowisku lokalnym, J. Izdebska (red.), Suwałki – Warszawa, 2003, s. 7., [w:] Pedagogika rodziny, B. Krzesińska – Zach, Trans Humana Wydawnictwo Uniwersyteckie, Białystok 2007, s. 14.

³ S. Kowalski, *Socjologia wychowania w zarysie*, PWN, s. 116.

- b) funkcja opiekuńczo-zabezpieczająca;
- 3. Funkcje społeczno-wyznaczające:
 - a) funkcja stratyfikacyjna,
 - b) funkcja legalizacyjno-kontrolna;
- 4. Funkcje socjopsychologiczne:
 - a) socjalizacyjno-wychowawcza,
 - b) funkcja kulturalna,
 - c) funkcja religijna (dotyczy rodzin ludzi wierzących),
 - d) funkcja rekreacyjno-towarzyska,
 - e) funkcja emocjonalno-ekspresyjna⁴.

Rodzina ma ogromny wpływ na rozwój dziecka, gdyż jest ono w stanie przyswajać wzorce i wartości, które są modelowane przez rodziców. W danym środowisku rodzinnym tworzony jest styl życia swoich członków, a w tym można wyróżnić sposoby zachowania, reagowanie na problemy, spędzanie wolnego czasu itp. Już w rodzinie młody człowiek uczy się określonego traktowania siebie, a także innych, nabywa określone wartości i normy, a następnie je realizuje. Zapewnienie dziecku powyższych funkcji w rodzinie jest trudne. Wiąże się to z zadaniem określenia hierarchii wartości, dzięki którym młodzi ludzie będą mogli analizować informacje, a także odnajdować się w określonych sytuacjach.

Rodzina dysfunkcyjna to taka rodzina, która nie spełnia prawidłowo swoich funkcji. Często członkowie takich rodzin nie potrafią wyrażać swoich emocji, uczuć. Dzieci uczą się negatywnych postaw od swoich rodziców. Na powstanie dysfunkcyjności w rodzinie wpływa wiele czynników. Jednym z takich czynników jest bezrobocie, występuje ono wtedy, gdy już jedno z rodziców nie pracuje. Efektem tego może być niezapewnienie funkcji ekonomicznej rodziny. Zbyt długie trwanie w bezrobociu może pociągać za sobą kolejne problemy np. wyprzedawanie rzeczy z domu, aby zdobyć pieniądze na potrzebne cele. Często może to też wiązać się z większymi kłótniami w rodzinie, czy też brakiem wzajemnego wsparcia. Kolejnym czynnikiem jest ubóstwo i bieda – są one bardzo poważnym zagrożeniem dla funkcjonowania rodziny. Trudna sytuacja materialna nie pozwoli rodzinie na prawidłowe wychowanie dziecka czy dzieci. Brak środków finansowych może wiązać się z brakiem zakupów podręczników szkolnych czy też odpowiedniego ubrania. „Odrzucenie i stygmatyzacja ubogich uczniów sprawiają, że są oni przekonani o swojej niskiej wartości, boją się podejmować wyzwania, nie mogą liczyć na akceptację, poparcie i pomoc kolegów.

⁴ Z. Tyszka, Rodzina (w:) Encyklopedia pedagogiczna, W. Pomykało (red.), Warszawa 1993, s. 698.

Często są też szykanowani i wyśmiewani z powodu swojego wyglądu, niemodnych ubrań i korzystania z pomocy opieki socjalnej.”⁵ Kolejnym przykładem zaburzeń jest problem alkoholowy. Gdy jeden z rodziców nadużywa alkoholu zostają zachwiane role w danej rodzinie. Często dzieci przejmują obowiązki swoich rodziców. Takie rodziny ukrywają, że akurat u nich występuje problem alkoholowy. Dziecko w rodzinie z problemem alkoholowym czuje się zagubione. Zdaniem K. Dymek – Balcerek „emocjonalna atmosfera rodziny alkoholowej jest przepełniona wstydem, żalem, złością, lękiem, poczuciem krzywdy i winy, urazy, agresji i wydaje się, że nikt nie jest w porządku.”⁶ Przemoc jest kolejną przyczyną występowania zaburzeń w rodzinie. Można wyróżnić przemoc fizyczną wyrażaną poprzez np. bicie, kopanie, duszenie. Przemoc psychiczna polega na utrzymywaniu kontroli osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy. Są to osoby, które chcą mieć władzę nad słabszymi. Przemoc seksualna pojawia się wtedy, gdy osoba stosująca przemoc ingeruje w ciało drugiej osoby bez jej zgody. Wymuszenie stosunku jest przestępstwem.⁷ Kolejnym problemem jest zaniedbywanie dzieci przez rodziców. Zaniedbywanie jest to „niezaspokajanie potrzeb dziecka niezbędnych dla jego prawidłowego rozwoju – potrzeb związanych z odżywianiem, ubiorem, schronieniem, higieną, opieką medyczną, kształceniem, jak też z psychiczną sferą dziecka”⁸.

2.2. Formy wspierania rodziny oraz zasoby systemu pieczy zastępczej

Asystent rodziny to osoba, która prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Jeden asystent otacza opieką w tym samym czasie nie więcej niż 15 rodzin, a jego praca nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której ta praca jest prowadzona.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary:

- bezpośrednią pracę z rodzicami,
- bezpośrednią pracę z dziećmi,
- działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny,
- organizację własnego warsztatu pracy⁹.

⁵ B. Krzesińska – Żach „Pedagogika rodziny przewodnik do ćwiczeń, Wyd. Trans Humana, Białystok 2007, s. 54.

⁶ K. Dymek – Balcerek (red.), Patologie zachowań społecznych. Rzeczywistość przełomu XX i XXI, Wyd. Politechnika Radomska, Radom 2000, s. 103.

⁷ K. Dymek – Balcerek (red.), Patologie zachowań społecznych. Rzeczywistość przełomu XX i XXI, Wyd. Politechnika Radomska, Radom 2000, s. 147 – 152.

⁸ M. Szymańczak, Pojęcie „krzywdzenie dzieci”, [w:] Dziecko krzywdzone, E. Czyż, J. Szymańczak (red.), Warszawa 1995, s. 14.

⁹ Za: J. A. Malinowski, Role, funkcje i zdani asystenta rodzinnego, w: A. Żukiewicz (red.) Asystent rodzinny.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:¹⁰

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 11a. udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13a. realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;

Nowy zawód i nowa usługa w systemie wspierania rodzin. Od opieki do wsparcia, Wyd. Impuls, Kraków 2011, s. 10.

¹⁰ art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2025 poz. 49).

16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Rodzina zastępcza jest to rodzinna forma pieczy zastępczej zapewniająca dziecku opiekę oraz wychowanie w warunkach, które są maksymalnie zbliżone do warunków rodzinnych.

Może być ona:

- **spokrewniona** jest tworzona przez małżonków lub osoby, które są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (pradziadkowie, dziadkowie, siostra, brat);
- **niezawodowa** rodzina tworzona jest przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (krewni i powinowaci, niespokrewnieni);
- **zawodowa** rodzina tworzona jest przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Otrzymuje wynagrodzenie za sprawowaną opiekę. W rodzinie może przebywać do 3 dzieci;
- **zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej o charakterze interwencyjnym. Jednocześnie może w rodzinie przebywać maksymalnie 6 dzieci. Czas przebywania wynosi 4 miesiące, jednakże w szczególnych przypadkach czas może zostać wydłużony do 8 miesięcy;
- **zawodowa specjalistyczna** jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, w której umieszczone są dzieci na podstawie ustawy o postępowaniu nieletnich, którzy wymagają szczególnej opieki ze względu na niepełnosprawność lub sytuację życiową (np. małoletnie matki z dziećmi).

Rodzinny dom dziecka jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, w której może przebywać jednocześnie nie więcej niż 8 dzieci. Jest tworzony przez małżonków bądź osoby, które nie pozostają w związku małżeńskim. Celem rodzinnego domu dziecka jest sprawowanie pieczy zastępczej.

Rodzina wspierająca jest rodziną, która pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, a także przy prowadzeniu gospodarstwa domowego,

kształtowaniu oraz wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Rodzina wspierająca współpracuje z asystentem rodziny.

Rodzina pomocowa jest rodziną przejmująca opiekę nad dzieckiem, które jest umieszczone w pieczy zastępczej w przypadku: czasowego niesprawowania opieki nad nim przez rodzinę zastępczą bądź prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej – jednostka organizacyjna lub wyznaczony podmiot realizujący szereg działań i zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza jest to czasowa (czasem długoterminowa) opieka oferowana dzieciom i młodzieży pozbawionym właściwej opieki rodzicielskiej. Objęcie dzieci pieczą zastępczą następuje na podstawie postanowienia sądu opiekuńczego. W sytuacjach wymagających natychmiastowego działania w celu zabezpieczenia dziecka, decyzję o umieszczeniu dziecka mogą podjąć inne uprawnione służby bądź sami rodzice, jednakże ostateczną decyzję podejmuje sąd. Termin „piecza zastępcza” oznacza, iż nawet będąc pozbawionym opieki rodzicielskiej, dziecko nadal powinno mieć dom, który może być domem zastępczym, instytucjonalnym bądź rodzinnym i ma na celu zapewnienie dziecku stabilizacji, bezpieczeństwa i wsparcia. W Polsce standardy pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wydane na jej podstawie akty wykonawcze. Autorzy A. Kwak, M. Rymsza zaznaczają „nowe podejście do opieki zastępczej nad dzieckiem zakłada prymat rodziny nad opieką zastępczą, prawo dziecka do wychowywania się w rodzinie naturalnej i obowiązek udzielania przez pomoc społeczną wsparcia dla rodziny w wypełnianiu zadań w stosunku do dziecka. Przyjmuje się zasadę tymczasowości opieki zastępczej, przy czym „tymczasowość” odnosi się do charakteru pobytu dziecka poza rodziną – do momentu powrotu do rodziny naturalnej. Chodzi tym samym o reintegrację dziecka z rodziną, o zapobieżenie jego częstemu przechodzeniu z jednej placówki do drugiej. (...) Jednym z bardzo ważnych szczegółowych rozwiązań jest wymóg współpracy realizatorów różnych form opieki zastępczej z rodziną biologiczną wychowanka”¹¹. **Placówka opiekuńczo-wychowawcza** jest instytucjonalną formą pieczy zastępczej zapewniająca całodobową opiekę oraz wychowanie dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej. Wyróżnia się placówki: socjalizacyjne, interwencyjne, specjalistyczno-terapeutyczne.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego jest to instytucjonalna forma pieczy zastępczej, która zapewnia całodobową opiekę i wychowanie. Może w niej przebywać

¹¹ Anna Kwak, Marek Rymsza, System opieki zastępczej w Polsce – ocena funkcjonowania na przykładzie procesu usamodzielniania wychowanków, Analizy i opinie, Nr 68 (12/2006) Instytut Spraw Publicznych, s. 3.

łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej.

Placówka wsparcia dziennego jest to placówka, której ma na celu wzmocnienie funkcji opiekuńczych rodziny. Może być prowadzona w formie:

- **opiekuńczej** – zapewnia ona dziecku opiekę i wychowanie; pomoc w nauce; zorganizowanie czasu wolnego; zabawę, czy także zajęcia sportowe;
- **specjalistycznej** – organizuje dziecku zajęcia kompensacyjne, socjoterapeutyczne, korekcyjne, terapeutyczne, logopedyczne;
- **pracy podwórkowej** – realizując działania animacyjne oraz socjoterapeutyczne¹².

Rozdział III

Analiza społeczna Gminy Kurzętnik

Zadania Gminy Kurzętnik z zakresu pomocy społecznej realizuje Centrum Usług Społecznych w Kurzętniku.

Na podstawie danych uzyskanych od Gminy Kurzętnik dokonano analizy rodzin objętych pomocą społeczną w latach: 2022 – 2024, co przedstawiają poniższe tabele.

W latach 2022-2024 głównym powodem przyznawania pomocy rodzinom była długotrwała lub ciężka choroba, liczba takich przypadków wzrosła z 166 w 2022 roku do 178 w 2023 roku i następnie delikatnie spadła w 2024 roku do 173. Następnie najwięcej wsparcia udzielono rodzinom dotkniętym ubóstwem – w 2022 roku odnotowano 146, w 2023 roku nastąpił spadek do 138 oraz w 2024 roku również ta liczba spadła do 105. Wzrastała natomiast liczba rodzin otrzymujących pomoc z powodu niepełnosprawności, osiągając 138 w 2024 roku. Bezrobocie jako przyczyna wsparcia, utrzymywało się na stabilnym poziomie, oscylując wokół 82-93 przypadków rocznie. Stała była również liczba rodzin objętych pomocą ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa, wynosząca 106 w latach 2023-2024. Problemy opiekuńczo-wychowawcze dotyczyły około 30 rodzin rocznie, wskazując na niezmienność tego zjawiska. Pomoc rodzinom zmagającym się z alkoholizmem była udzielana w mniejszym zakresie, a liczba takich przypadków wahała się między 11 a 14 rocznie.

¹² Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 49)

Powody przyznawania pomocy – rodziny	2022	2023	2024
Ubóstwo	146	138	105
Długotrwała lub ciężka choroba	166	178	173
Niepelnosprawność	117	129	138
Bezrobocie	82	93	88
Potrzeba ochrony macierzyństwa	101	106	106
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	29	30	30
Alkoholizm	12	14	11

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W latach 2022-2024 liczba rodzin objętych pomocą społeczną stopniowo rosła, osiągając 681 rodzin w 2024 roku. Świadczenia przyznano 282-294 rodzinom w analizowanych latach, a liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych wzrosła z 359 w 2022 roku do 387 w 2024 roku. Rodziny z dziećmi stanowiły znaczną część beneficjentów, a ich liczba zwiększyła się z 163 w 2022 roku do 179 w 2024 roku. Najwięcej wsparcia otrzymywały rodziny z jednym lub dwójką dzieci, których liczba systematycznie rosła. Rodziny wielodzietne (z co najmniej trójką dzieci) stanowiły niewielki odsetek, przy czym liczba takich gospodarstw pozostawała na stabilnym poziomie. Wsparcie obejmowało również rodziny niepełne, których liczba wahała się od 36 w 2022 roku do 46 w 2023 roku, a następnie spadła do 39 w 2024 roku. Najczęściej były to rodziny wychowujące jedno lub dwoje dzieci, choć w 2024 roku odnotowano wzrost liczby rodzin niepełnych z czwórką i większą liczbą dzieci.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną	2022	2023	2024
Rodziny, którym przyznano świadczenie	282	300	294
Rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy	359	372	387
Razem	641	672	681
Rodziny z dziećmi ogółem	163	178	179
O liczbie dzieci:			
1	37	40	42
2	58	70	75
3	44	48	42
4	14	13	13

5	9	6	7
6	1	1	0
7 i więcej	0	0	0
Rodziny niepełne ogółem	36	46	39
O liczbie dzieci:			
1	11	19	15
2	15	12	12
3	7	12	7
4 i więcej	3	3	5

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W latach 2022-2024 liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny utrzymywała się na podobnym poziomie, z najwyższą wartością 32 w 2023 roku. Praca socjalna była najczęściej świadczoną formą wsparcia, jednak liczba korzystających z niej osób stopniowo spadała z 200 w 2022 roku do 192 w 2024 roku. Zawieranie kontraktów socjalnych było rzadkością – jedyny przypadek odnotowano w 2023 roku. Interwencja kryzysowa została przeprowadzona jedynie w 2023 roku, obejmując cztery przypadki.

Korzystający z pomocy i wsparcia	2022	2023	2024
Kontrakt socjalny (liczba zawartych)	0	1	0
Liczba rodzin objęta pomocą asystenta rodziny	27	32	28
Poradnictwo specjalistyczne	-	-	-
Praca socjalna	200	198	192
Interwencja kryzysowa	0	4	0

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W latach 2022-2024 liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny wahała się, osiągając najwyższą wartość w 2023 roku (32 rodziny), a następnie spadając do 28 w 2024 roku. Najwięcej rodzin było zobowiązanych do współpracy z asystentem przez Sąd, jednak ich liczba zmieniała się – od 27 w 2022 roku, przez spadek do 16 w 2023 roku, po wzrost do 21

w 2024 roku. Coraz większą rolę odgrywali pracownicy socjalni w kierowaniu rodzin do asystenta, zwłaszcza w 2023 roku, kiedy wskazali do współpracy aż 16 rodzin. W kolejnym roku liczba takich przypadków spadła – do 7 w 2024 roku. Praca z rodzinami najczęściej kończyła się z różnych przyczyn, ale osiągnięcie celów przez rodzinę było rzadkie –

odnotowano 6 takich przypadków w 2023 roku i 3 w 2024 roku. W niektórych sytuacjach rodziny rezygnowały z pracy z asystentem z powodu braku efektów – dotyczyło to od 2 do 4 rodzin rocznie.

Rodziny korzystające z usług asystenta rodziny	2022	2023	2024
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta	27	32	28
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny	27	16	21
Liczba rodzin wskazanych przez pracownika socjalnego do pracy z asystentem rodziny	1	16	7
Liczba rodzin z którymi asystent zakończył pracę: osiągnięcie celów	0	6	3
Zaprzestanie pracy przez rodzinę:			
brak efektów	3	2	4
inne np. przeprowadzka	-	-	-

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W latach 2022-2024 liczba udzielonych porad ogółem wykazywała zmienną tendencję – po spadku w 2023 roku (203 porady) nastąpił znaczący wzrost w 2024 roku, osiągając 347 porad. Najwięcej udzielano porad psychologicznych, których liczba była najwyższa w 2022 roku (193), spadła w 2023 roku (99), a następnie ponownie wzrosła w 2024 roku (222). Porady socjalne były udzielane w mniejszym zakresie, jednak ich liczba systematycznie rosła – z 96 w 2022 roku do 125 w 2024 roku. Brak porad prawnych we wszystkich trzech latach może wskazywać na ich niskie zapotrzebowanie lub brak dostępności w ramach oferowanych usług. Dane te sugerują rosnącą potrzebę wsparcia psychologicznego i socjalnego, co może wynikać z narastających problemów społecznych i emocjonalnych mieszkańców.

Liczba porad w latach 2022-2024 udzielonych przez specjalistów Punktu Konsultacyjnego				
ROK	Liczba porad socjalnych	Liczba porad prawnych	Liczba porad psychologicznych	Razem
2022	96	0	193	289
2023	104	0	99	203
2024	125	0	222	347

Rozdział IV

Podsumowanie założeń z wcześniejszym Gminnym Programem Wspierania Rodziny dla Gminy Kurzętnik

Lp.	Cel operacyjny	Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2020 roku)	Wartość docelowa (w 2024 roku)
1	Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	26	do 20
		Liczba funkcjonujących rodzin wspierających.	0	2
		Liczba uczestników programów rekomendowanych.	218	270
		Liczba rodzin korzystających z Centrum Usług Społecznych.	344	320

		Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia CUS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.	29	20
		Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów.	b.d.	5
2	Podnoszenie jakości usług społecznych świadczonych na rzecz wspierania rodziny w Gminie Kurzętnik.	Liczba asystentów rodziny i pracowników socjalnych objętych superwizją.	4	6
		Liczba pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.	28	32
3	Zagwarantowanie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz dostępu do poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu”.	243	275
		Liczba osób korzystających z poradnictwa.	24	30
		Liczba rodzin objętych pracą socjalną	239	275
		Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	9	5
		Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych.	b.d.	9

Źródło: Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Kurzętnik na lata 2022-2024

W latach 2022-2024 liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wyniosła: 27 w 2022 roku, 32 w 2023 roku i 28 w 2024 roku, co było wyższe niż założona wartość docelowa na 2024 rok (20 rodzin). Wartość bazowa w 2020 roku wynosiła 26 rodzin.

Rzeczywiste dane pokazują wzrost liczby rodzin objętych wsparciem, szczególnie w 2023 roku (32 rodziny), co odbiega od planowanej redukcji. Wzrost ten może wynikać z większego zapotrzebowania na pomoc, co skutkowało kontynuacją wsparcia na wyższym poziomie niż zakładały cele.

Liczba rodzin korzystających z pomocy CUS z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w latach 2022-2024 wyniosła 29, 30 i 30, podczas gdy wartość docelowa na 2024 rok wynosiła 20 rodzin. W porównaniu do wartości bazowej z 2020 roku (29 rodzin) liczba rodzin nie zmniejszyła się, lecz wzrosła o 1 w 2023 roku, a następnie pozostała na tym samym poziomie. Oznacza to, że zaplanowana redukcja liczby rodzin nie została osiągnięta, co sugeruje wzrost zapotrzebowania na pomoc w tej dziedzinie.

Liczba rodzin objętych pracą socjalną w latach 2022-2024 wyniosła odpowiednio 200, 198 i 192, co jest niższe niż wartość bazowa w 2020 roku (239) oraz niższe od wartości docelowej na 2024 rok (275). W porównaniu do założeń, liczba rodzin objętych pracą socjalną spadła, wskazując na zmniejszone zapotrzebowanie lub ograniczenie dostępnych zasobów.

Rozdział V
Analiza SWOT

Analiza SWOT jest to nazwa będąca akronimem angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse) i threats (zagrożenia).

Analiza SWOT w kontekście Gminnego Programu Wspierania Rodziny pozwala na wykorzystanie mocnych stron i szans, a jednocześnie minimalizuje wpływ słabych stron i zagrożeń. Dzięki temu Gmina Kurzętnik może skutecznie realizować programy wspierania rodziny, dostosowując działania do rzeczywistych potrzeb mieszkańców.

Mocne strony (Strengths):	Słabe strony (Weaknesses)
1. Spadek liczby rodzin potrzebujących wsparcia z powodu ubóstwa – liczba takich rodzin zmniejszyła się z 146 w 2022 roku do 105 w 2024 roku, co może świadczyć o poprawie sytuacji materialnej mieszkańców. 2. Stabilna liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny – usługa ta jest dostępna i wykorzystywana przez mieszkańców, co	1. Niedostateczna liczba porad prawnych – brak dostępnych porad prawnych może ograniczać możliwość skutecznego rozwiązywania problemów rodzinnych. 2. Stabilna liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi – 27-32 rodzin rocznie boryka się z trudnościami wychowawczymi, co wskazuje na potrzebę

wskazuje na jej skuteczność. 3. Wzrost liczby porad socjalnych i psychologicznych – rosnąca liczba udzielanych porad (347 w 2024 roku) pokazuje, że mieszkańcy są świadomi dostępnego wsparcia. 4. Stałe wsparcie dla rodzin z dziećmi – liczba rodzin objętych pomocą wzrosła z 163 w 2022 roku do 179 w 2024 roku, co wskazuje na skuteczność działań pomocowych. 5. Szeroki zakres wsparcia socjalnego – oprócz świadczeń finansowych oferowane są usługi doradcze, asystentura rodzinna i interwencje kryzysowe.	intensyfikacji działań profilaktycznych. 3. Wzrost liczby rodzin z niepełnosprawnymi członkami – rosnące zapotrzebowanie na specjalistyczne wsparcie może stanowić wyzwanie dla systemu pomocy społecznej. 4. Niewielka liczba kontraktów socjalnych – ta forma aktywizacji rodzin była stosowana jedynie w 2023 roku, co sugeruje jej niewielkie wykorzystanie. 5. Niska liczba interwencji kryzysowych – tylko 4 przypadki w 2023 roku mogą świadczyć o niewystarczających mechanizmach szybkiego reagowania na sytuacje wymagające natychmiastowej pomocy.
Szanse (Opportunities)	Zagrożenia (Threats)
1. Rozwój programów edukacyjnych i profilaktycznych – zwiększenie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci może pomóc w redukcji problemów wychowawczych i przeciwdziałać uzależnieniom. 2. Możliwość zwiększenia dostępności porad prawnych – mogłoby to pomóc rodzinom w rozwiązywaniu problemów formalnych i prawnych. 3. Wprowadzenie programów aktywizacji zawodowej – organizacja szkoleń zawodowych i programów stażowych mogłaby pomóc rodzinom w wychodzeniu z bezrobocia. 4. Rozwój usług wspierających osoby niepełnosprawne – utworzenie dodatkowego wsparcia dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi poprawiłoby ich funkcjonowanie.	1. Utrzymujące się bezrobocie – stabilna liczba rodzin korzystających z pomocy ze względu na brak pracy (około 82-93 rocznie) może negatywnie wpływać na ich sytuację ekonomiczną. 2. Rosnąca liczba rodzin z osobami niepełnosprawnymi – może to prowadzić do przeciążenia systemu pomocy społecznej i niewystarczającej liczby specjalistycznych usług. 3. Możliwe ograniczenia budżetowe – zmniejszenie środków na pomoc społeczną mogłoby wpłynąć na ograniczenie dostępnych form wsparcia dla rodzin. 4. Niska skuteczność działań interwencyjnych – niewielka liczba interwencji kryzysowych może oznaczać, że nie wszystkie przypadki wymagające natychmiastowego wsparcia są zauważane i odpowiednio rozwiązywane. 5. Stygmatyzacja rodzin korzystających z

pomocy społecznej – może prowadzić do unikania wsparcia przez osoby, które go potrzebują, co utrudnia skuteczną interwencję i poprawę ich sytuacji życiowej.

Rozdział VI

Adresaci Programu

Adresatami niniejszego Programu są:

- rodziny wychowujące dzieci, w tym w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny o trudnej sytuacji materialno-bytowej,
- rodziny zagrożone ubóstwem,
- rodziny dotknięte przemocą,
- rodziny dotknięte problemem uzależnienia,
- rodziny, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Rozdział VII

Realizatorzy Programu

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Centrum Usług Społecznych w Kurzętniku przy współpracy z instytucjami i organizacjami realizującymi zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny.

Na terenie Gminy Kurzętnik działa szereg instytucji i podmiotów, które zajmują się wspieraniem rodzin zarówno w codziennym funkcjonowaniu, jak i w sytuacjach kryzysowych. Ich zadaniem jest nie tylko pomoc w przezwyciężaniu trudności życiowych, ale także wzmacnianie roli rodziny oraz tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi dzieci i młodzieży. Poniżej przedstawiono kluczowe instytucje wraz z zakresem ich działań na rzecz rodzin zamieszkujących gminę Kurzętnik.

Centrum Usług Społecznych

- Wsparcie rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-

wychowawczych.

- Analiza sytuacji rodzinnej i środowiska oraz podejmowanie działań wzmacniających rodzinę.
- Organizacja pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.
- Tworzenie innych form wsparcia, takich jak grupy wsparcia i programy edukacyjne dla rodziców.

Świetlice wiejskie i GCK

- Organizowanie zajęć edukacyjnych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.
- Zagospodarowanie czasu wolnego w sposób sprzyjający integracji i rozwojowi umiejętności społecznych.

Żłobek, przedszkola i szkoły

- Edukacja oraz wsparcie w rozwoju dzieci i młodzieży zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami.
- Kształtowanie właściwych postaw społecznych i prozdrowotnych.
- Wspieranie wychowawczej roli rodziny poprzez współpracę z rodzicami i instytucjami pomocowymi.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

- Reagowanie na zgłoszenia dotyczące przemocy domowej, prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”.
- Informowanie o prawach osób doznających przemocy oraz możliwościach skorzystania z pomocy materialnej i psychologicznej.
- Udzielanie wsparcia w zakresie leczenia odwykowego, pomocy prawnej i socjalnej.
- Motywowanie osób uwikłanych w przemoc do podejmowania działań prowadzących do poprawy ich sytuacji życiowej.

Komenda Powiatowa Policji w Nowym Mieście Lubawskim

- Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- Monitorowanie i zwalczanie zjawisk patologicznych oraz demoralizacji dzieci i młodzieży.

Gminna Biblioteka Publiczna

- Działania wspierające rozwój kultury oraz edukację społeczną.
- Organizowanie zajęć i wydarzeń integrujących rodziny oraz promujących aktywne

formy spędzania czasu.

Punkt Konsultacyjny

- Udzielanie informacji o dostępnych formach pomocy i instytucjach wsparcia rodzin.
- Poradnictwo w zakresie uzależnień i przemocy domowej.
- Kierowanie osób w kryzysie do odpowiednich placówek pomocowych.

Wszystkie powyższe instytucje odgrywają kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów społecznych i wspieraniu rodzin. Ich działalność opiera się na współpracy międzyinstytucjonalnej, co pozwala na skuteczniejsze reagowanie na potrzeby mieszkańców.

Zasoby osobowe to ogół ludzi posiadających określone kompetencje, umiejętności i doświadczenie, które mogą być wykorzystane do realizacji określonych celów i zadań w danej organizacji, instytucji lub społeczności.

Zasoby osobowe są kluczowe dla skutecznego funkcjonowania systemu pomocy i wsparcia, ponieważ to właśnie ludzie – ich wiedza, zaangażowanie i doświadczenie – mają największy wpływ na jakość świadczonej pomocy.

Zasoby osobowe działające na rzecz rodzin w Gminie Kurzętnik:

- Pedagodzy i psychologowie zatrudnieni w placówkach oświatowych i wychowawczych.
- Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Pracownicy Centrum Usług Społecznych.
- Specjaliści zatrudnieni w Punkcie Konsultacyjnym dla osób i rodzin z problemami uzależnień.
- Funkcjonariusze Policji odpowiedzialni za interwencje i działania profilaktyczne.

Dzięki zaangażowaniu różnych podmiotów oraz współpracy między instytucjami, Gmina Kurzętnik konsekwentnie podejmuje działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Rozdział VIII

Gminny Program Wsparcia Rodziny dla Gminy Kurzętnik na lata 2025 – 2027

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2025 – 2027 dla Gminy Kurzętnik wyznacza zadania do realizacji, które przyczynią się do zmniejszenia skali problemów społecznych w Gminie Kurzętnik w obszarze wspierania rodziny.

Celem głównym Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Kurzętnik jest zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzinom w Gminie Kurzętnik poprzez przeciwdziałanie kryzysom oraz tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wychowaniu dzieci i młodzieży.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

1. Zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzinom borykającym się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz zapewnienie warunków zapewniających prawidłowe funkcjonowanie dzieci i młodzieży.

Lp	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.1	Zapewnienie rodzinom wsparcia asystenta rodziny, udzielanie indywidualnych konsultacji, monitorowanie postępów i udzielanie wsparcia w zakresie wychowania oraz organizacji życia rodzinnego.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, Liczba przeprowadzonych spotkań.	CUS
1.2	Utworzenie rodzin wspierających oraz zapewnienie środków finansowych na ich funkcjonowanie, organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających, monitorowanie efektywności ich działań.	Liczba funkcjonujących rodzin wspierających, Liczba rodzin	PCPR, CUS

		objętych wsparciem, Liczba przeprowadzonych szkoleń.	
1.3	Realizacja rządowego programu „Karta Dużej Rodziny” oraz prowadzenie działań promocyjnych zachęcających do korzystania z ulg i benefitów dostępnych w ramach programu.	Liczba złożonych wniosków, Liczba wydanych Kart, Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.	CUS, UG
1.4	Zapewnienie rodzinom dostępu do rzetelnych informacji na temat instytucji pomocowych oraz o możliwościach pomocy rodzinom, organizacja spotkań informacyjnych, opracowywanie broszur i materiałów edukacyjnych na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba rozpowszechnionych informacji, Liczba placówek udzielających wsparcia, Liczba przeprowadzonych spotkań informacyjnych.	Placówki oświatowe, CUS, GKRPA, ZI, UG, PK
1.5	Organizacja bezpłatnych warsztatów dla rodziców w zakresie metod wychowawczych, komunikacji w rodzinie, radzenia sobie z trudnymi zachowaniami dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałania uzależnieniom.	Liczba zorganizowanych warsztatów, Liczba uczestniczących rodzin, Liczba godzin szkoleniowych.	CUS, placówki oświatowe, NGO, GKRPA
1.6	Zapewnienie dzieciom i młodzieży wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży, obejmującego warsztaty edukacyjne, zajęcia integracyjne oraz sportowe.	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku, Liczba	GKRPA, placówki oświatowe

		przeprowadzonych zajęć profilaktycznych.	
1.7	Organizacja gminnej półkolonii profilaktycznej, obejmującej zajęcia edukacyjne, sportowe, integracyjne oraz warsztaty dotyczące zdrowego stylu życia i budowania pozytywnych relacji rówieśniczych.	Liczba zorganizowanych wydarzeń, Liczba uczestników.	GKRPA, placówki oświatowe, kluby sportowe, CUS, GBP
1.8	Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym zajęć sportowych, artystycznych, technicznych oraz rozwijających kompetencje społeczne i zawodowe.	Liczba dzieci korzystających z zajęć, Liczba dostępnych zajęć, Liczba nowych inicjatyw edukacyjnych.	Placówki oświatowe, NGO, UG, GKRPA, GCK
1.9	Realizowanie warsztatów/programów profilaktycznych rekomendowanych przez KCPU, ORE i IPiN związanych z uzależnieniami, przemocą, cyberprzemocą oraz zdrowiem psychicznym dzieci i młodzieży.	Liczba zrealizowanych programów, Liczba uczestników,	Placówki oświatowe, GKRPA, CUS
1.1 0	Organizacja warsztatów/programów profilaktycznych o tematyce: - korzystania z technologii, wpływu mediów społecznościowych na psychikę oraz alternatywne formy spędzania wolnego czasu i ich wpływu na życie rodzinne. - stosowania hejtu, udostępniania danych i zagrożeń związanych z mediami społecznościowymi i ich wpływu na życie rodzinne. - zapobieganie uzależnieniom behawioralnym i ich wpływu na życie rodzinne.	Liczba przeprowadzonych warsztatów, Liczba uczestników.	Placówki oświatowe, UG, CUS, NGO, GKRPA

	• zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych i ich wpływu na życie rodzinne. • budowanie relacji rówieśniczych – nauka asertywności, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z presją grupy i rozwijania empatii.		
1.1 1	Organizacja wsparcia psychologicznego dla rodzin znajdujących się w kryzysie, zapewnienie konsultacji indywidualnych oraz grupowych, możliwość terapii rodzinnej.	Liczba rodzin korzystających z pomocy psychologa, Liczba godzin wsparcia psychologicznego, Liczba interwencji kryzysowych.	CUS, PCPR, placówki oświatowe
1.1 2	Współorganizowanie wydarzeń integracyjnych dla rodzin, promujących zdrowy styl życia, aktywność fizyczną oraz wzmacniających relacje rodzinne.	Liczba zorganizowanych imprez, Liczba uczestników, Liczba zrealizowanych aktywności sportowo-rekreacyjnych.	UG, CUS, organizacje pozarządowe
1.1 3	Kontynuowanie działalności świetlic wiejskich i GCK jako miejsc aktywizacji i wsparcia dla dzieci i młodzieży, organizacja zajęć rozwijających zainteresowania oraz programów wsparcia edukacyjnego.	Liczba godzin funkcjonowania świetlic, Liczba uczestników zajęć, Liczba przeprowadzonych warsztatów.	Świetlice wiejskie, UG, CUS, GCK
1.1 4	Współpraca z kuratorami sądowymi oraz placówkami resocjalizacyjnymi w zakresie	Liczba rodzin objętych	CUS, PCPR, kuratorzy

	wsparcia rodzin zagrożonych kryzysem, organizowanie działań prewencyjnych i edukacyjnych.	programami wsparcia, Liczba działań prewencyjnych.	sądowi
1.1 5	Organizacja spotkań edukacyjnych dla rodziców dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy domowej oraz poprawy relacji rodzinnych.	Liczba zorganizowanych spotkań, Liczba uczestników, Liczba przeprowadzonych prelekcji.	GKRPA, placówki oświatowe, CUS, NGO

2. Poprawa dostępności i skuteczności usług społecznych wspierających rodziny w Gminie Kurzętnik poprzez rozwój kompetencji kadr, współpracę instytucji oraz wdrażanie nowoczesnych metod pracy.

Lp	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizatorzy i podmioty współpracujące
2.1	Organizacja kompleksowych szkoleń i warsztatów dla pracowników instytucji zajmujących się wsparciem rodzin, obejmujących nowoczesne metody pracy socjalnej, psychologicznej oraz interwencyjnej. Działania te mają na celu podnoszenie kwalifikacji i dostosowanie kompetencji kadr do aktualnych potrzeb społecznych.	Liczba zorganizowanych szkoleń, Liczba uczestników.	CUS, GKRPA, UG, PCPR, organizacje pozarządowe.
2.2	Zapewnienie regularnych superwizji dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych, umożliwiających analizę trudnych przypadków, wymianę doświadczeń oraz rozwój zawodowy.	Liczba objętych superwizją asystentów i pracowników socjalnych, Liczba godzin superwizji przypadających na	CUS, GKRPA, UG, PCPR.

		jednego pracownika.	
2.3	Organizacja kampanii informacyjnych dotyczących dostępnych form wsparcia dla rodzin, obejmujących poradnictwo, pomoc socjalną oraz możliwości rozwoju osobistego i zawodowego. Kampanie będą realizowane w formie spotkań, materiałów edukacyjnych oraz działań w mediach społecznościowych.	Liczba przeprowadzonych kampanii, Liczba osób objętych działaniami informacyjnymi, Liczba rozpowszechnionych materiałów.	UG, CUS, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe.

3. Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Lp	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizatorzy i podmioty współpracujące
3.1	Zapewnienie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej, w tym wypłat zasiłków rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wsparcia w formie paczek żywnościowych i odzieży.	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną, Liczba osób korzystających z zasiłków rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, Liczba rodzin objętych wsparciem rzeczowym.	UG, CUS.
3.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do ciepłych posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz innych lokalnych inicjatyw wspierających dożywianie, we współpracy z placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi.	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z programu, Liczba placówek realizujących dożywianie.	CUS, placówki oświatowe, UG.
3.3	Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc	Liczba osób	CUS, Caritas

	Żywnościowa we współpracy z Brodnickim Centrum Caritas, obejmującego dystrybucję żywności.	objętych wsparciem, Brodnica, UG. Liczba paczek żywnościowych przekazanych rodzinom.	
3.4	Udzielanie wsparcia rodzinom w ramach ustawy „Za Życiem”, w tym pomoc finansowa oraz organizacja specjalistycznych usług dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami.	Liczba rodzin korzystających z programu, Liczba godzin świadczonych usług.	CUS, PCPR, organizacje pozarządowe.
3.5	Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, w tym psychologicznego, prawnego i pedagogicznego, skierowanego do rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w kryzysie oraz zagrożonych przemocą domową. Działania obejmują terapię indywidualną, grupową oraz wsparcie dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Liczba rodzin korzystających z poradnictwa, Liczba udzielonych porad, Liczba sesji terapeutycznych.	CUS, PCPR, PK, organizacje pozarządowe.
3.6	Rozwój i organizacja usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym opieki nad osobami starszymi, chorymi i niepełnosprawnymi, dostosowanej do indywidualnych potrzeb rodzin.	Liczba rodzin korzystających ze specjalistycznych usług, Liczba godzin wsparcia.	CUS, PCPR, organizacje pozarządowe.
3.7	Prowadzenie działań z zakresu pracy socjalnej, obejmujących indywidualne doradztwo, wizyty środowiskowe oraz wsparcie rodzin w sytuacjach kryzysowych.	Liczba rodzin objętych wsparciem, Liczba przeprowadzonych wizyt środowiskowych.	CUS, PCPR.
3.8	Organizacja szkoleń i warsztatów dla rodzin, obejmujących tematykę zarządzania budżetem domowym, skutecznej komunikacji, profilaktyki	Liczba przeprowadzonych szkoleń,	CUS, PCPR, GKRPA, organizacje

	uzależnień oraz radzenia sobie ze stresem.	Liczba uczestników.	pozarządowe
3.9	Wsparcie dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami – np. zapewnienie opieki wytechnieniowej, zastąpienie opiekuna na czas odpoczynku, załatwienie sprawy lub wystąpienie zdarzenia.	Liczba rodzin z osobami niepełnosprawnymi, Liczba opiekunów osób niepełnosprawnych.	CUS, PCPR, GKRPA, organizacje pozarządowe
3.1	Wsparcie dla opiekunów – umożliwienie indywidualnego wsparcia z psychologiem oraz informowanie o terapiach terapeutycznych dla rodzin, a także organizowanie szkoleń i warsztatów w celu podniesienia zakresu opieki, pomoc przy radzeniu sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym.	Liczba przeprowadzonych warsztatów, szkoleń, Liczba uczestników.	CUS, PCPR, GKRPA, organizacje pozarządowe

4. Zapewnienie dzieciom z Gminy Kurzętnik odpowiedniej opieki w pieczy zastępczej oraz wsparcie rodzin biologicznych w odbudowie kompetencji wychowawczych i reintegracji z dzieckiem.

Lp	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizatorzy i podmioty współpracujące
4.1	Regularne monitorowanie i ocenianie sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, w tym analiza warunków opiekuńczych, edukacyjnych oraz emocjonalnych.	Liczba dokonanych okresowych ocen sytuacji dziecka, Liczba przeprowadzonych wizyt w pieczy zastępczej.	CUS, PCPR.
4.2	Współpraca z rodzinami biologicznymi i podmiotami wspierającymi powrót dziecka z pieczy zastępczej, poprzez organizację spotkań, konsultacji oraz wsparcia terapeutycznego.	Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych, Liczba spotkań	CUS, PCPR, organizacje pozarządowe.

		zespołów ds. oceny sytuacji dziecka.	
4.3	Zapewnienie dzieciom odpowiednich warunków pobytu w pieczy zastępczej, obejmujących wsparcie materialne, edukacyjne oraz opiekę specjalistyczną.	Koszty poniesione na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej, liczba dzieci objętych dodatkowymi formami wsparcia.	CUS, PCPR.
4.4	Zapewnienie wsparcia dla rodzin biologicznych, którym ograniczono władzę rodzicielską, poprzez organizację warsztatów wychowawczych, terapii rodzinnej oraz poradnictwa psychologicznego i prawnego.	Liczba rodzin objętych wsparciem, Liczba przeprowadzonych warsztatów i konsultacji.	CUS, PCPR, PK, organizacje pozarządowe.
4.5	Prowadzenie intensywnej pracy z rodzinami biologicznymi w celu poprawy ich sytuacji życiowej i przygotowania ich na powrót dziecka z pieczy zastępczej. Działania obejmują pracę asystenta rodziny, pomoc w znalezieniu zatrudnienia i poprawie warunków mieszkaniowych.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych.	CUS, PCPR, OPS.
4.6	Promowanie rodzicielstwa zastępczego poprzez kampanie informacyjne, organizację spotkań dla potencjalnych rodzin zastępczych oraz szkolenia dla kandydatów.	Liczba przeprowadzonych działań promujących rodzicielstwo zastępcze, liczba nowych rodzin zastępczych.	UG, CUS, PCPR, organizacje pozarządowe.
4.7	Wdrażanie działań wspierających usamodzielnianie się młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą, obejmujących doradztwo	Liczba młodzieży objętej programem usamodzielnienia,	PCPR, CUS, organizacje pozarządowe,

zawodowe, kursy edukacyjne oraz pomoc w znalezieniu mieszkania i pracy.	liczba zrealizowanych form wsparcia.	placówki oświatowe.
---	--------------------------------------	---------------------

Rozdział IX

Zakładane rezultaty

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Zwiększenie liczby rodzin objętych wsparciem opiekuńczo-wychowawczym.
- Wzrost liczby dzieci i młodzieży rozwijających się w stabilnych i bezpiecznych warunkach.
- Wzrost świadomości i umiejętności wychowawczych rodziców, dzięki organizowanym szkoleniom i warsztatom.
- Poprawa jakości życia dzieci, szczególnie tych z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, poprzez zapewnienie dostępu do różnorodnych form pomocy (m.in. doradztwo psychologiczne, zajęcia terapeutyczne).
- Zwiększenie liczby przeszkolonych pracowników socjalnych i specjalistów, którzy będą lepiej przygotowani do udzielania wsparcia rodzinom.
- Wdrożenie innowacyjnych metod pracy z rodzinami, takich jak konsultacje online, teleporady oraz wsparcie z wykorzystaniem technologii.
- Zwiększenie dostępności do usług psychologicznych i pedagogicznych w gminie, zarówno dla dzieci, jak i dla rodziców.
- Wzrost liczby rodzin korzystających z usług doradztwa psychologicznego, co przyczyni się do zmniejszenia poziomu stresu i napięć w rodzinach.
- Zorganizowanie cyklicznych szkoleń i warsztatów z zakresu radzenia sobie ze stresem, komunikacji w rodzinie, rozwiązywania konfliktów.
- Zwiększenie liczby interwencji w przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci (m.in. interwencje pedagogiczne, wsparcie psychologiczne).
- Wzrost liczby rodzin, które z powodzeniem odbudowały swoje kompetencje wychowawcze i zintegrowały się z dziećmi po okresie pobytu w pieczy zastępczej.

- Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla rodzin biologicznych, w celu poprawy ich zdolności do pełnienia funkcji wychowawczych.
- Zwiększenie liczby rodzin, które podejmą skuteczne działania mające na celu reintegrację z dzieckiem po okresie umieszczenia w pieczy zastępczej.

Rozdział X

Realizacja, monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Wspierania

Rodziny dla Gminy Kurzętnik na lata 2025 – 2027

Realizowane działania będą prowadzone we współpracy ze wszystkimi podmiotami realizującymi działania na rzecz rodzin z terenu Gminy Kurzętnik zgodnie z bieżącymi potrzebami.

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Kurzętnik odbywać się będzie w ramach środków:

- budżetu gminy,
- budżetu Państwa w ramach dotacji dofinansowania zadań własnych gminy,
- innych funduszy, programów i źródeł.

Ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest procesem mającym na celu ocenę efektywności działań realizowanych w ramach programu, a także stopnia osiągnięcia zakładanych celów oraz rezultatów. Ewaluacja ma charakter okresowy i powinna dostarczyć kluczowych informacji nie tylko o postępach programu, ale także o ewentualnych obszarach wymagających poprawy lub modyfikacji. Wyniki ewaluacji będą wykorzystywane w procesie modyfikacji dokumentów programowych, a także w opracowywaniu programu na kolejny okres programowania. Proces ten będzie miał również istotne znaczenie w kontekście przygotowania Programu na kolejny okres, uwzględniając zarówno sukcesy, jak i obszary wymagające modyfikacji.

Celem ewaluacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest ocena:

- Procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu – analiza stopnia realizacji zaplanowanych działań i mierzenie ich wpływu na grupę docelową.
- Zarządzania i wdrażania Programu – ocena struktury organizacyjnej, przepływu informacji, koordynacji działań oraz współpracy pomiędzy różnymi podmiotami

zaangażowanymi w realizację programu, w tym instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i innymi interesariuszami.

- Rekomendacji do kontynuacji Programu – wyciąganie wniosków i rekomendacji dotyczących dalszego rozwoju i ewentualnych usprawnień, zarówno w zakresie merytorycznym, jak i organizacyjnym.

Metodyka ewaluacji

Ewaluacja powinna opierać się na zasadzie triangulacji technik badawczych, co pozwoli na uzyskanie rzetelnych i obiektywnych wyników. W tym celu mogą zostać zastosowane różnorodne metody pomiaru, w tym:

- Analiza dokumentów – przegląd dostępnych dokumentów dotyczących realizacji programu, w tym raportów, sprawozdań oraz wszelkich innych materiałów związanych z działaniami programowymi.
- Badanie ankietowe adresatów Programu – przeprowadzenie ankiet wśród beneficjentów programu (rodziny, osoby objęte wsparciem) w celu oceny ich zadowolenia z jakości świadczonych usług oraz identyfikacji ewentualnych problemów.
- Zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu – przeprowadzenie spotkań z osobami odpowiedzialnymi za realizację programu, w celu zebrania opinii na temat trudności, jakie napotykają w trakcie wdrażania działań oraz proponowanych rozwiązań.

Kryteria ewaluacji

Ewaluacja Gminnego Programu Wsparcia Rodziny zostanie przeprowadzona w odniesieniu do następujących kryteriów:

- Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i rezultatów w odniesieniu do założonego planu. Ewaluacja pod tym kątem oceni, w jakim stopniu osiągnięto wskaźniki i cele programowe, a także analizuje, jakie działania zostały podjęte w celu osiągnięcia zaplanowanych rezultatów.
- Kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania Programu, ze szczególnym uwzględnieniem zgodności realizacji działań z harmonogramem, efektywności zarządzania oraz identyfikacji ewentualnych trudności w realizacji. Ocena ta obejmuje także analizę przepływu informacji i komunikacji między realizatorami Programu, co ma kluczowe znaczenie dla jego sprawnej realizacji.

- Kryterium użyteczności – badanie czy założenia Programu odpowiadają rzeczywistym potrzebom jego adresatów, czyli rodzin oraz instytucji zaangażowanych w realizację programu. W ramach tego kryterium dokonana zostanie ocena czy działania podjęte w ramach programu są rzeczywiście pomocne i skuteczne w rozwiązywaniu problemów rodzinnych.
- Kryterium trafności – ocena, w jakim stopniu zaplanowane cele i działania odpowiadają zidentyfikowanym problemom, które wymagają interwencji w gminie. Ewaluacja w tym zakresie będzie badać, na ile program trafnie identyfikuje i reaguje na rzeczywiste potrzeby społeczności.

Ewaluacja Gminnego Programu Wsparcia Rodziny jest kluczowym narzędziem, które pozwala na bieżąco monitorować postępy programu oraz identyfikować obszary wymagające poprawy. Efektem ewaluacji będą konkretne rekomendacje i wnioski, które pozwolą na doskonalenie działań podejmowanych na rzecz rodzin, zapewniając lepsze dopasowanie usług do ich potrzeb.

Monitoring realizacji zadań z Gminnego Programu Wsparcia Rodziny

Monitoring realizacji zadań z Gminnego Programu Wsparcia Rodziny to proces systematycznego śledzenia postępów i efektów realizowanych działań w ramach programu. Jego celem jest zapewnienie realizacji zadań zgodnie z założonym planem, harmonogramem oraz przy zachowaniu wysokiej jakości świadczonych usług. Monitoring pełni funkcję nadzorczą, umożliwiając bieżącą identyfikację problemów, opóźnień czy trudności, a także daje możliwość podejmowania szybkich działań korygujących.

Elementy monitoringu realizacji zadań:

- Śledzenie postępów w realizacji działań – monitoring pozwala na bieżąco śledzić, czy zadania określone w Programie są realizowane w zaplanowanych terminach i zgodnie z założeniami. Regularne raporty z postępu prac pomagają w ocenie, które zadania są realizowane zgodnie z planem, a które wymagają dodatkowego wsparcia lub dostosowania.
- Analiza wskaźników efektywności – w ramach monitoringu szczególną uwagę należy zwrócić na wskaźniki efektów, które zostały określone w Programie, np. liczba rodzin objętych wsparciem, liczba zrealizowanych szkoleń czy zmiany w sytuacji materialnej i społecznej rodzin. Dzięki tym wskaźnikom możliwe jest ocenienie skuteczności działań i ich wpływu na odbiorców programu.

- Zbieranie danych jakościowych i ilościowych – monitoring powinien obejmować zarówno dane ilościowe (np. liczba spotkań, liczba osób objętych pomocą), jak i jakościowe (opinie uczestników programu, ocena realizatorów). Dane te mogą pochodzić z różnych źródeł, takich jak raporty, ankiety, wywiady.
- Bieżąca identyfikacja problemów i ryzyk – monitoring pozwala na szybkie wykrycie potencjalnych problemów w realizacji zadań, takich jak opóźnienia w harmonogramie, braki w zasobach ludzkich, trudności we współpracy interdyscyplinarnej czy niezadowolenie odbiorców. Wczesne wykrycie tych problemów pozwala na podjęcie działań zaradczych, zanim staną się one poważnymi przeszkodami.
- Współpraca z realizatorami Programu – ważnym elementem monitoringu jest systematyczna współpraca z osobami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych działań w ramach programu. Regularne spotkania, konsultacje i raporty pozwalają na bieżąco aktualizować stan realizacji zadań, wymieniać doświadczenia oraz omawiać ewentualne trudności.
- Ocena jakości zarządzania – monitoring obejmuje także analizę jakości zarządzania Programem. Ocenia się organizację pracy, koordynację działań między różnymi instytucjami, przepływ informacji oraz komunikację wewnętrzną. Poprawa tych aspektów ma kluczowe znaczenie dla efektywnej realizacji zadań.

Monitoring realizacji zadań stanowi integralną część procesu ewaluacji, ponieważ dostarcza bieżących danych i informacji, które pozwalają na dokonanie rzetelnej oceny postępów programu. Dzięki monitorowaniu możliwe jest podejmowanie działań naprawczych w czasie rzeczywistym, co przekłada się na większą elastyczność i skuteczność programu. Monitoring umożliwia także porównanie założeń z rzeczywistością, co jest istotne przy ocenianiu stopnia realizacji celów oraz formułowaniu zaleceń do przyszłych edycji programu.

Skuteczny monitoring realizacji zadań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny pozwala na bieżąco oceniać postępy, identyfikować problemy oraz wprowadzać niezbędne korekty, zapewniając w ten sposób ciągłość i wysoką jakość realizowanych działań. Monitoring, w połączeniu z ewaluacją, jest kluczowym narzędziem w zarządzaniu programem, umożliwiającym efektywne reagowanie na zmieniające się potrzeby społeczności oraz dostosowywanie działań do rzeczywistych warunków.

Sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedkładane przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Kurzętniku do 31 marca każdego roku Radzie Gminy w Kurzętniku.